

اداره آموزش و مشارکتهای مردمی
شهرداری منطقه 3

فرهنگ آپارتمان نشینی

- انسان و مسکن

انسان موجودی اجتماعی است که کمال او در ارتباط با جامعه و برقراری روابط مناسب با افراد جامعه رقم می خورد. متاسفانه در دنیای امروزی به دلیل پیسرفت علم و ماشینی شدن بسیاری از خدمات افراد اشتغالهای کاذبی برای خویش بوجود آورده اند و در عوض از بسیاری از ضروریات باز مانده اند. امروزه افراد کمتر به برقراری ارتباط عاطفی با یگدیگر می پردازند و بیشتر اسیر ظاهر شده اند لذا بسیاری از حقوق انسانی به دست فراموشی سپرده شده است چرا که بیشتر خواسته ها بر محور خویشتن می چرخد. امروزه برخلاف گذشته همسایگان با یگدیگر ارتباط کمی دارند و چه بسا پس از سالها حتی نام فامیل یگدیگر را نمی دانند و این در حالی است که ما انسانها همیشه به یگدیگر نیازمند هستیم. کمترین مرتبه این نیاز همان ارتباطات عاطفی میان شهروندان است که امروزه بسیار مورد بی توجهی قرار گرفته است. ثمره این سردی ارتباطات نیز به صورت انواع و اقسام بیماریهای روانی بروز خواهد کرد که انسان بدست خویش موجبات آن را فراهم ساخته است و نتیجه قرن حاضر برای انسان متمدن امروزی چیزی جز تنهایی نبوده است. لذا در این نوشتار مختصر بر آن شدیم تا با بیان اهمیت ارتباط با همسایه از لسان آیات و روایات، منافع و مضرات مرتبط بر این ارتباط یا عدم آن اندکی این احساس را در خویش بوجود آوریم که بیش از گذشته به مساله ارتباط با همسایگان پردازیم و خود را ملزم به برقراری این ارتباطات کنیم آن هم ارتباطاتی سالم و با رعایت تمام جوانب حقوقی افراد تا مبادا با عدم رعایت حقوق این روابط جنبه منفی به خود بگیرد.

سکونت انسان

در اینکه انسان اجتماعی است و زندگی او باید به صورت اجتماع و دسته جمعی باشد شکی نیست زیرا نیازمندی های انسان ایجاب می کند که با همکاری سایر هموعان خود به رفع آنها پردازد، هر فردی عهده دار کاری شود و هر گروهی مشکلی را حل کند تا زندگی برای همه سعادت بخش و دلپذیر گردد. اما آنچه در این پژوهش به آن خواهیم پرداخت پیرامون مساله مسکن، همان عاملی که بدون

وجود آن امکان جمع شدن افراد در یک جامعه کوچک یا بزرگ منتفی خواهد بود. لذا در ابتدا بطور اجمال به انواع مسکن و محاسن و مشکلات هر یک خواهیم پرداخت.

خانه های تک واحدی

مسکن به معنای محل سکونت جایی است که انسان در آن زندگی می کند و انواع متفاوتی دارد. خانه های تک واحدی یکی از انواع مسکن بوده و غالبا "از یک محیط باز مانند حیاط تشکیل شده و همچنین مشتمل بر محلی بسته می باشد که دارای سقف بوده و افراد در آنجا زندگی می کنند. البته امروزه بدلیل افزایش جمعیت کمتر شاهد چنین خانه هایی می باشیم خصوصا "در شهرهای بزرگ غالبا" خانه های جدید را بصورت آپارتمانی بنا می کنند.

آپارتمان

آپارتمان خانه ای است دارای چندین پرت (منزل) خانه یا چندین آشکوب (طبقه) خانواده ها در یک قلمرو معین همسایگی زندگی می کنند ولی خدمات عمومی و فضاهای تفریحی بطور مشترک در دسترس آنان قرار می گیرد.

مقوله انبوه سازی با تولید مسکن یعنی زمین - مصالح - سرمایه - دانش فنی و تکنولوژی ساخت از یک سو و مدیریت ساخت و بازار مسکن و سیاست های ناظر سر و کار دارد. در رابطه با ساختارهای فضایی به مشکلاتی مثل مسکن و انبوه سازی سر و کار داریم.

این مشکلات شامل:

- مشکلات مربوط به ساختار اجتماعی شهر
- مشکلات ساختار کالبدی
- مشکلات مربوط به ساختار فعالیتی شهر
- بارزترین سمبل معماری جدید و شهرسازی، آسمانخراشها می باشند. برای تامین نیازهای فضایی جمعیت رو به ازدیاد شهرها چاره ای به جز رشد عمودی آنها نیست. آسمان خراشها از جهات مختلف با زندگی روزمره در آمیخته شده اند. این ساختمانها قرار بود مساله حاشیه نشینی را حل کند، برعکس کیفیت زندگی را پایین آورده است. آپارتمان هیچ وقت جای یک مسکن سالم و طبیعی را نمی گیرد. بالکن، جای حیاط باغچه را نمی گیرد. کودکان در تماس مستقیم با طبیعت نیستند و همسالان خود را از دست داده اند. ساختمانهای بلند ضد برقراری جریان هوا هستند. ساختمانهای بلند علیه جامعه عمل می کنند. و تشکلهای خانواده و محله را برهم می زنند. روابط اجتماعی و اقتصادی سالم و طبیعی را برهم می زنند. ساختمانهای بلند علیه شبکه حمل و نقل - ارتباطات - تجهیزات و تسهیلات شهری نیز عمل می کنند. ساختمانهای بلند تراکم ایجاد کرده و جاده ها و خیابانها و شبکه آبرسانی برق و تلفن را پیچیده و مشکل

می کند و نهاد های انسانی مثل مسجد - کلیسا - مدرس و مکانهای تاریخی را در لابلای خود قرارداده و مشاهده آنها را غیر ممکن و یا مشکل می کنند.

فرهنگ آپارتمان نشینی چیست؟

در واقع فرهنگ همسایه داری یا آپارتمان نشینی همان هنجارها و ارزشها و یا امور مادی است که برای افراد همسایه معقول و ارزشمند می باشد و افکار و احساسات و رفتار آنها را شکل داده و یا به نوعی تحت تاثیر فرار می دهد. این هنجارها همگی در ارتباط با برخورد با همسایگان می باشد که البته گاهی ممکن است هنجارها و ارزشهای افراد معقول و مطابق با شرع نباشند. به طور کلی از آنجائی که ما مسلمان هستیم و اسلام دین کاملی است و در تمام زمینه های فردی و اجتماعی برای انسانها دستوراتی دارد لذا هنجارها و ارزشهای مورد قبول ما برطبق دستورات اسلام خواهد بود که خود مطابق عقل نیز می باشد. البته ما نمی توانیم ادعا کنیم که تمام این دستورات در رفتار ما تعیین پیدا کرده است زیرا واقعیت چیز دیگری را بیان می کند اما در هر حال دستورات اسلام در این زمینه مورد قبول عموم بوده و حتی مطابق قانون و در برخی موارد با کسانی که رفتاری ضد آن داشته باشند برخورد خواهد شد.

عوامل ارتقاء فرهنگ آپارتمان نشینی

این عوامل از مجموعه ای از کارهای فرهنگی و حتی قانونی تشکیل شده که به ذکر آن می پردازیم. شاید بهترین اقدام در این زمینه آگاه کردن افراد به حقوقی باشد که در شرع و قانون ذکر شده و با اجرای آن حقوق همسایگان از آزار یگدیگر در امان خواهند بود. شیوه خاص ساختمان سازیها گاهی کاملا اشتباه می باشد و بجای اینکه به آسایش افراد توجه شود به زیبایی آن پرداخته اند. از جمله قراردادن درهای رفت و آمد 2 خانوده در کنج دیوار بطوری که اگر هر دو همزمان از خانه خارج شوند به یگدیگر برخورد خواهند کرد. اگر ساختمانها طوری ساخته شوند که تاسیسات مربوط به آب و برق همسایگان با کنتور جداگانه ای نصب شود. علاوه بر اینکه جلوی اختلافات زیادی را می گیرد بلکه عدهای با مصرف زیاده از حد، خرج زائیدی را بر مخارج سایر خانواده ها تحمیل نمی کنند. برای نظافت آپارتمان می توان نوبت گذاشت تا در پاکیزگی محیط اخلاقی ایجاد نشده و همه افراد نیز در این زمینه همکاری داشته باشند. یکی از کارهای موثر و مفید در این زمینه تعیین مدیر ساختمان و تشکیل جلسات متعدد با حضور اعضای ساختمان است. مدیر می تواند فعالیت اعضا را کنترل کرده و به آن انتظام بخشد از طرفی با متخلفین برخورد کند. جلسات منظم ماهانه و یا هفتگی با حضور تمام همسایگان می تواند آنها را با مشکلات ساختمان آشنا ساخته و وادار به چاره جویی در جهت حل آن نماید. مدیر ساختمان می تواند فردی مطمئن خارج از افراد ساختمان باشد که ماهیانه مبلغی از طرف همسایگان به او پرداخت می شود و او در عوض هماهنگی امور ساختمان را به عهده می گیرد. حتی این مراقبت می تواند 24 ساعته و

به نوبت با فرد دیگری صورت گیرد تا در ضمن ورود و خروج افراد نیز کنترل شود. یکی از راهکارهای موثر برای وادار کردن افراد به رعایت حقوق همسایگان برخورد قانونی با فرد متخلف می باشد که البته در مرحله اول با تذکر و امر به معروف و در مراحل بالاتر با اطلاع دادن به پلیس می توان به مشکل پایان داد در هر حال بهترین کار آگاه کردن افراد و تبلیغات در این زمینه است که می توان توسط آموزش و پرورش و مربیان و روحانیون و خصوصا " صدا و سیما و.. صورت گیرد، آموزشهای عمومی در دراز مدت همیشه اثر مطلوبی بجا گذاشته اند.